

PAWEŁ MARCHEL

mgr Turystyki i Rekreacji, specjalność
kultura fizyczna i zarządzanie sportem

Geocaching – pomysł na aktywne wakacje

Wychowanie fizyczne to długotrwały proces, który realizowany jest zarówno podczas lekcji w szkole, jak i poza nimi. O ile w trakcie pobytu w szkole możemy wpływać na uczniów, proponując im różne zestawy ćwiczeń, o tyle poza szkołą nasza ingerencja nie jest możliwa. Dlatego musimy starać się proponować uczniom takie formy aktywności, które zachęcą ich do ruchu nawet wtedy, gdy nie będą mieli nad sobą kontrolera w postaci nauczyciela. Jest to szczególnie ważne w okresie wakacji. Jedną z takich form ruchu jest geocaching.

Rok szkolny składa się z kilku okresów, w których podczas lekcji wychowania fizycznego dominują różne dyscypliny. Poczawszy od września, uczniowie muszą przygotować się do szkolnych biegów przełajowych. Wychodzą więc do parków, lasów, by biegać w zróżnicowanym terenie. Później przychodzi zima, w trakcie której przeważają dyscypliny zespołowe.

Koszykówka, siatkówka, piłka nożna z powodzeniem realizowane są podczas zajęć na salach gimnastycznych. Wiosenne lekcje to często lekkoatletyka – realizowane na przyszkolnych boiskach lub orlikach zajęcia ze skoku w dal, rzutów czy biegów. Oczywiście nie jest to jedyny obowiązujący schemat, choć prawdopodobnie wielu nauczycieli stwierdzi, że tak mniej więcej to wygląda.

A co z aktywnością w wakacje?

Pozostaje jeszcze jeden ważny okres – wakacje. Dla nauczycieli jest on szczególnie trudny, ponieważ tracą uczniów ze swojego pola widzenia. Uczniowie z kolei zyskują swobodę i możliwość robienia tego, co im się podoba. Ważne jest, aby w trakcie roku zaproponować uczniom takie formy ruchu, które zachęcą ich do regularnej aktywności także w trakcie przerwy od szkoły. Dobrze, aby repertuar prezentowanych propozycji był na tyle szeroki, aby zaspokoić gusta każdego podopiecznego. W trakcie doboru takich aktywności warto wyjść poza schemat i pokazać nowe aktywności, których uczniowie nie znają, a które trudno jest realizować w trakcie ich pobytu w szkole. Jedną z takich form aktywnego spędzania czasu jest geocaching. Czym on jest? Jak go uprawiać? Gdzie szukać informacji? Co jest do niego potrzebne? Odpowiedzi na te pytania pojawią się w treści tego artykułu.

Co to jest geocaching?

Rozpoczynając przygodę z geocachingiem, warto wyjść od poznania jego definicji. *Geocaching* to słowo pochodzące z języka angielskiego. Składa się ono z dwóch krótszych słów oznaczających: ziemię – *geo* oraz skrytkę – *cache*. Można więc powiedzieć, że geocaching to chowanie skrytek gdzieś na ziemi. Celem zabawy nie jest samo schowanie skrytki, ile późniejsze jej odnalezienie przez innych uczestników. Sam ten fakt może już wzbudzić zainteresowanie uczniów.

Geocaching można przedstawić jako poszukiwanie skarbów. W wielu bowiem przypadkach w skrytkach ukryte są drobne upominki, które znalazca może zabrać ze sobą. Szerzej o tym w części poświęconej zawartości skrytek.

Kolejnym ważnym elementem geocachingu jest fakt, iż realizowany jest on w terenie. Wymaga więc od uczestnika wyjścia z domu i wybrania się na wycieczkę. Tym samym doskonale wpisuje się w lekcje wychowania fizycznego, gdyż jego niezbędnym elementem jest ruch i aktywność.

W geocachingu ważne jest także korzystanie z odbiorników GPS, które umożliwiają zlokalizowanie i odnalezienie skrytek. Można więc powiedzieć, że geocaching to taka forma aktywności ruchowej, która polega na odnajdywaniu skrytek ukrytych przez innych uczestników zabawy. Do ich lokalizacji służą odbiorniki GPS. Geocaching jest więc połączeniem aktywności fizycznej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Zaczęło się od wiadra – krótka historia geocachingu

Historia geocachingu jest stosunkowo krótka. Sięga początków XXI wieku i jest bezpośrednio związana z powszechną możliwością korzystania z GPS-ów.

Warto wyjść poza schemat i pokazać nowe aktywności, których uczniowie nie znają, a które trudno jest realizować w trakcie ich pobytu w szkole.

Początkowo system nawigacji i lokalizacji był wykorzystywany jedynie w celach wojskowych. Sygnał GPS nie był dostępny dla zwykłego obywatela. Co więcej, był on celowo zakłócany, aby ludzie nie byli w stanie znaleźć dokładnej lokalizacji. Dodatkowo korzystanie z niezbędnego sprzętu nie było dostępne ze względu na jego cenę. To z powodzeniem utrudniało zabawy podobne do geocachingu.

Początki geocachingu sięgają maja 2000 roku. Wtedy to amerykański pasjonat sprzętu GPS ukrył w lesie wiadro z drobnymi upominkami. Na jednym z forów internetowych podał współrzędne wiadra i czekał, aż ktoś je odnajdzie. Zabawa spotkała się z dużym zainteresowaniem użytkowników i z czasem przerodziła w ogólnoświatową inicjatywę.

Jak się w to bawić?

Zabawa – choć dla miłośników geocachingu bardzo często nie jest to zwykła zabawa – jest stosunkowo prosta. Należy odszukać ukrytą przez innych użytkowników skrytkę i zarejestrować swój pobyt przy niej. Dokonuje się tego poprzez umieszczenie wpisu w logbooku – książeczce, która powinna znajdować się w każdej skrytce. W logbooku, oprócz miejsca na wpis osoby odwiedzającej, znajduje się także krótki opis skrytki.

Odnalezienie skrytki wydaje się niemożliwe na pierwszy rzut oka. Podanie współrzędnych geograficznych skrytki przez jej twórcę sprawia jednak, że zadanie staje się dużo prostsze. Choć – jak się za chwilę przekonamy – wcale nie musi to być łatwe.

Co jest potrzebne do geocachingu?

Osoba chcąca rozpocząć przygodę z geocachingiem musi posiadać odbiornik GPS, który umożliwi lokalizację ukrytej skrytki. Jest to chyba jedyna niezbędna rzecz do rozpoczęcia przygody z geocachingiem.

W poszukiwaniu skrytek przydatny będzie także wygodny strój, gdyż bardzo często odwiedzane miejsca niekoniecznie są dostępne w łatwy sposób. Na wyprawę warto także zabrać ze sobą jakiś długopis, który umożliwi nam wpisanie się do logbooka. Przydatny może okazać się także drobny upominek dla kolejnych uczestników zabawy.

Geocaching to forma aktywności, którą można uprawiać w dwojaki sposób. Z jednej strony możemy poszukiwać skrytek, odnajdywać kolejne skarby. Z drugiej strony możemy być „profesjonalnymi” twórcami skrytek. Z powodzeniem możemy dostarczać rozrywki innym uczestnikom zabawy i jednocześnie sami doskonale się bawić.

Skrytka skrytce nierówna

Od pierwszego wiadra do czasów współczesnych skrytki przeszły długą drogę. Obecnie mamy nie tylko kilka rozmiarów skrytek, ale także wiele ich rodzajów.

Rozpoczynając od pierwszego parametru – wielkości, wyróżniamy następujące skrytki:

- Mikro, które swoją wielkością nie przekraczają rozmiarów pudełka od zapalek.
- Małe, które są nie większe niż 1 litr objętości. Przeważnie mieszczą się w nich tylko logbooki, długopisy i niewielkie skarby.
- Normalne, które są pojemnikami o wielkości od 1 do 5 litrów. Takie skrytki przeważnie są łatwiejsze do zlokalizowania ze względu na swoje rozmiary.
- Duże, w których znajdować się może być bardzo dużo przedmiotów i które swoją objętością mieszczą się w przedziale od 5 do 20 litrów. Taką skrytką było prawdopodobnie pierwsze wiaderko schowane przez Dave'a Ulmera.
- Bardzo duże – tu rozpoczyna się już pełna dowolność. Mogą to być zarówno pojemniki, jak i np. całe pomieszczenia. Ich rozmiar nie zawsze musi oznaczać łatwiejsze ich zlokalizowanie.

Bez względu na to, jakiej skrzynki będziemy szukać (lub jaką będziemy chować), musimy pamiętać, że czasami może ona leżeć nieodkryta przez kilka miesięcy, a nawet lat. Dlatego też powinna być wykonana z trwałego materiału, najlepiej wodoszczelnego, aby uniknąć zamoknięcia. Dobrze, gdy skrytka będzie także odporna

na działanie innych czynników zewnętrznych, np. wysokiej temperatury czy np. zwierząt (w przypadku skrytek schowanych gdzieś w lesie). Samo przygotowanie odpowiedniej skrytki również będzie ciekawym zajęciem dla uczniów.

Bez wątplenia samo poszukiwanie skrytek jest atrakcyjnym zadaniem. Fani geocachingu dodatkowo urozmaicają grę, wprowadzając różne typy skrzynek. Oprócz tradycyjnych, składających się z pojemnika, logbooka, czegoś do pisania i drobnych upominków, znajdziemy m.in. skrytki:

- **Multi-cache** – skrytka odwołująca się do minimum dwóch innych miejsc. W pierwszym miejscu uczestnik zabawy odnajduje wskazówki kierujące go do kolejnego miejsca.
- **Quiz** – skrytka, w której przygotowane są zagadki.
- **Own-cache** – skrytka, która zawsze znajduje się przy jej właścicielu. Aby ją odnaleźć, konieczne jest spotkanie z inną osobą. Doskonała okazja do poznawania nowych ludzi.
- **Mobilna** – skrytka, która przemieszcza się wraz z użytkownikiem, który ją odnalazł. Jego zadaniem jest jak najszybsze znalezienie dla niej nowego miejsca i umieszczenie odpowiedniej adnotacji w opisie skrytki w internecie.
- **Wydarzenie** – społeczność geocachingowa, podobnie jak inne grupy pasjonatów, organizuje różne wydarzenia. W ich trakcie wymieniają się doświadczeniami i poznają się. Czasami w serwisach geocachingowych pojawiają się skrytki właśnie w takiej formie.
- **EarthCache** – idealna skrytka na połączenie lekcji wychowania fizycznego z geografiami. Skrytki tego typu pozwalają nie tylko na zabawę w ich odnajdywanie, ale także na poznanie ciekawych zjawisk geologicznych. Co więcej, oprócz wiedzy na ich temat uczestnicy odnajdujący taką skrytkę uzyskują wskazówki, gdzie można zaobserwować dane zjawisko.

Pomysłowość osób zaangażowanych w geocaching jest bardzo duża. Warto na bieżąco śledzić ich poczynania, ponieważ stale pojawiają się pomysły na nowe rodzaje skrytek. Jedne z nich są bardziej atrakcyjne i zyskują uznanie środowiska, inne mniej i nie zyskują popularności. Warto także pomyśleć nad przygotowaniem własnych skrytek. Może nowym typem skrytek będą te związane ze sportem?

Co powinno znaleźć się w skrytce?

Jeżeli zdecydujemy się na przygotowanie skrytki, musimy wiedzieć, co powinno się w niej znaleźć. Wspomniano już o logbooku i narzędziu do pisania. Zwrócono także uwagę na skarby, przedmioty do wymiany. Pojawia się jednak pytanie, co może być takim skarbem?

Geocaching to słowo pochodzące z języka angielskiego. Składa się ono z dwóch krótszych słów oznaczających: ziemię – *geo* oraz skrytkę – *cache*.

Trudno jest odpowiedzieć na to pytanie. Częściej możemy spotkać się z informacją, co nie powinno znaleźć się w skrytce. Przede wszystkim w skrytkach nie można umieszczać przedmiotów, które mogą się szybko zepsuć. Niewskazane jest także umieszczanie rzeczy kompletnie bezwartościowych, starych, zużytych, jednym słowem – śmieci.

W dobrym guście jest umieszczenie drobnych upominków, które mogą być przydatne dla osoby, która odnajdzie skrytkę. Mogą to być pamiątki związane z okolicą, charakterystyczne produkty lokalne, coś, co będzie wyróżniało naszą skrytkę i jej znalazcy przypominało o tym, że był właśnie w tym miejscu, które my przygotowaliśmy. Tylko od zasobności naszego portfela zależy, jakiej wartości będą to przedmioty, ale nie przejmujemy się, bo nie o wartość skarbów chodzi w geocachingu.

Gdzie znaleźć informacje?

Informacja jest podstawą sprawnego poruszania się w geocachingowym świecie. Przede wszystkim chodzi o informację o lokalizacji skrytek. Na szczęście w internecie odnajdziemy kilka serwisów, które profesjonalnie zajmują się gromadzeniem współrzędnych skrytek.

Największą bazą skrytek dysponuje serwis geocaching.com. Jego polska wersja geocaching.pl ułatwia polskim geocacherom korzystanie z bazy światowej.

Kolejnym miejscem, gdzie znajdziemy szereg informacji o skrytkach, jak również uzyskamy dostęp do forum, jest serwis opencaching.pl.

Z powodzeniem można także korzystać z zagranicznych serwisów, wśród których najpopularniejsze to: navicache czy terracaching.

Warto pamiętać, że w przypadku większości serwisów możliwe jest bezpłatne korzystanie. Niestety, często

ma ono ograniczony zakres. W wersjach darmowych uzyskujemy dostęp do współrzędnych skrytek, jak również dostajemy możliwość zgłaszania własnych skrytek. Najważniejsza opcja jest więc dostępna bezpłatnie. Możliwość korzystania z usług typu premium wymaga założenia płatnego konta.

Modyfikacje w geocachingu

Geocaching to dziedzina, która ulega ciągłym modyfikacjom. Już w przypadku samych rodzajów skrytek widzimy, że możliwości uczestnictwa są bardzo szerokie. Z pewnością jest to forma aktywności, która jest atrakcyjna i taka może pozostać przez bardzo długi okres.

Dodatkowo o jej atrakcyjności świadczy fakt, iż możemy wybrać dla siebie różny stopień trudności, począwszy od prostych tras, poprzez bardziej skomplikowane, na ekstremalnie trudnych kończąc. Często, zwłaszcza w wersjach trudniejszych, niezbędny będzie specjalistyczny sprzęt czy umiejętności.

Samodzielnie możemy także modyfikować odnajdywanie skrytek. Wraz ze wzrostem doświadczenia możemy np. skracać czas niezbędny do odnalezienia skrytki. Możemy też postarać się znaleźć jak najwięcej skrytek w trakcie jednego dnia, tygodnia, miesiąca. Możemy skupić się tylko na skrytkach górskich lub tych zlokalizowanych nad morzem.

Jest wiele możliwości modyfikacji geocachingu, a na forach internetowych pasjonatów tej formy aktywności z pewnością znajdziemy dodatkowe informacje, które pozwolą nam na jeszcze większe urozmaicenia.

Zakończenie

W wielu miejscach artykułu geocaching określony został jako zabawa. Rzeczywiście, podczas poszukiwania kolejnych skrytek przede wszystkim powinniśmy się dobrze bawić. W żaden sposób nie ma to umniejszać znaczeniu geocachingu. Dla wielu bowiem może to być doskonała forma turystyki, a w wielu przypadkach – turystyki kwalifikowanej, wymagającej nie tylko specjalistycznych umiejętności, ale także sprzętu. To właśnie jest największą zaletą geocachingu. Każdy – bez względu na stopień sprawności, posiadane umiejętności – będzie w stanie odnaleźć w nim coś dla siebie, skorzystać z jego dobrodziejstw. Dotyczy to zarówno osób aktywnie poszukujących skrytek, jak i tych, które zajmują się ich chowaniem. To wszystko sprawia, że geocaching jest ciekawą formą aktywności, którą warto zaproponować uczniom podczas lekcji wychowania fizycznego – nie tylko jako propozycję na aktywne spędzenie wakacji, ale także jako aktywność na całe życie. ■